

Discussieavond huisvesting Arbeidsmigranten

24 maart 2021

Samenvatting reacties alle groepen

1. Algemeen:

De noodzaak voor goede huisvesting van arbeidsmigranten wordt onderschreven. (Moerdijk). Als je veel arbeidsmigranten aan het werk hebt, biedt dan ook huisvesting. (Zevenbergschen Hoek) Arbeidsmigranten hebben net zoveel recht om hier te werken en te wonen. Met ons allen ervoor zorgen dat we hier juiste keuzes in maken. (Klundert) Short stay, mid stay en long stay. Verschillende doelgroepen brengen verschillende mogelijkheden en verschillende belangen. Samen met alle betrokkenen goed overleggen, onderscheid maken tussen deze doelgroepen. (Klundert)

2. Wat voor locaties kunnen passend zijn voor short stay huisvesting arbeidsmigranten?

- Spreiding over de gemeente van zowel, short-, mid- en long stay (Moerdijk)
- Hou ruimte voor maatwerk en kansen (provincie)
- Niemand wil arbeidsmigranten 'in de buurt' (Moerdijk)
- Het kip-ei verhaal; zonder aantallen kunnen we niet praten over de locatie, maar zonder locatie niet over de aantallen. (Willemstad)
- Het is lastig om een locatie te vinden. Je moet een keuze maken tussen wat je met bepaalde locaties gaat doen (starters woningen, arbeidsmigranten of iets anders?)(Klundert)
- Short-stay: mensen zoeken een tijdelijk "thuis" (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Voorstander van geclusterde betaalbare huisvesting i.v.m. het beheer op locaties die goed ontsloten kunnen worden en waar voorzieningen, zoals bijv. winkels, in de directe omgeving zijn. (provincie)

a) Ligging locaties:

➤ *Nabij werk:*

- Short Stay in grotere locaties dicht bij het werk (conclusie Fijnaart), dichtbij werkgever (Willemstad)
- Kijken waar men werkt en wat dan een goede locatie is voor huisvesting. Bij LPM zul je in die omgeving moeten gaan zoeken (Zevenbergschen Hoek)
- Afstand tot werk is belangrijk, niet iedereen heeft vervoer. (Arbeidsmigrant)
- Reistijden zijn ook van belang, ze werken vaak niet overdag, maar juist in ploegendiensten of afwijkende diensten. OV kan beter naar een industrieterrein dan andersom. (Klundert)

➤ *Aan rand van de kernen, niet in dorpskern:*

- Grootschalige voorzieningen aan de rand van de kern, mits goed beheerd. (Zevenbergen)
- Niet midden in een centrum, (Klundert). Short stay verder bij de dorpskern vandaan (Moerdijk) Geen grote opvanglocaties short stay in kleine kernen. (Fijnaart). Woonlocaties binnen de kern is niet handig vanwege de vele vervoersbewegingen op afwijkende tijden. (Klundert)
- Wat in Westland goed werkt is mix van kleinschalige oplossingen en grootschalige oplossingen buiten de kernen / op bedrijventerreinen. (Westland)

- indien wordt beweerd dat een uitbreiding gunstig is voor faciliteiten en voorzieningen, dan is een grote woonlocatie nabij kern Moerdijk wellicht een goede optie? (Klundert)
- wel aan randen van woonwijken en van industrieterreinen. Niet te ver verwijderd, ze moeten wel van alle faciliteiten gebruik maken. (Klundert)

➤ *In de kernen:*

- Arbeidsmigranten kunnen in kernen wonen, maar er moet wel kwaliteit geboden worden (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Niet alleen aan de grenzen van de kern. (Zevenbergschen Hoek)
- We kunnen arbeidsmigranten niet buiten de bewoonde wereld huisvesten (FNV)
- Locaties waar voorzieningen, zoals bijv. winkels, in de directe omgeving zijn. (provincie)

➤ *In het buitengebied:*

- Huisvesting bij agrariërs levert geen overlast op. (Zevenbergen)
- Schuren in het buitengebied verbouwen conform eisen (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- In het buitengebied: leef carrière en woon carrière, daarin ondersteunen (Noordhoek/Standdaarbuiten)

➤ *Combinatie met recreatie*

- De combinatie van arbeidsmigranten met recreatie wordt niet goed gevonden. (Moerdijk)

➤ *Transformatie panden*

- Bedrijfsgebouwen een andere functie toekennen (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Een optie is bijv. ook een school die nu leegstaat, is wel een kleinere locatie (Klundert)

b) Ontsluiting

- Goede wegontsluitingen (Willemstad). Goede ontsluiting (provincie)

c) Afstand OV- supermarkt

- ZH zit verder dan 2km van supermarkt af, maar wij lenen auto's uit aan de medewerkers, dus zo kan dat worden opgelost (Zevenbergschen Hoek)
- Voor bereikbaarheid voorzieningen zijn altijd oplossingen te vinden (Zevenbergschen Hoek)
- Mensen veel bieden, behoefte aan supermarkt (willen er niet 10 km voor lopen, als ze in het buitengebied wonen (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Diversiteit binnen de arbeidsmigranten. Er zijn er die een auto hebben, kunnen fietsen en willen lopen) (Noordhoek/Standdaarbuiten)

d) Spreiding – afstemming kernen

- Kijk naar wat past bij de kern: een klein dorp, dan een kleine opvanglocatie. (Fijnaart)
- Aantal moet beperkt zijn, wat past met de situatie nu. 200 arbeidsmigranten op 1100 inwoners is te veel. Een "invasie" wordt niet gedragen, geen plek hiervoor in de kernen (Moerdijk)
- Er moet goed gekeken worden naar de spreiding i.r.t. al aanwezige woonlocaties arbeidsmigranten en andere doelgroepen, zoals statushouders. (Willemstad)
- De grootte moet in verhouding zijn tot de grootte van de kern. (Zevenbergen). Woningbouw moet passen bij de kern. (Zevenbergschen Hoek) Het aantal te huisvesten arbeidsmigranten moet in verhouding staan tot de omvang van de kern. Moerdijk is een kleine kern. (Moerdijk)
- Locatie en aantallen zijn belangrijk om te weten wat de opgave (eerlijke verdeling) is. Het aantal mensen moet evenredig verdeeld zijn: voor zowel huidige inwoners als arbeidsmigranten. (Klundert)

e) Mogelijke concrete locaties huisvesting:

- Afweging locaties Moerdijk:
 1. Locatie Waterweelde wordt niet goed gevonden om arbeidsmigranten te huisvesten. Er is een knelpunt met de ontsluiting. Daarnaast wil het dorp de recreatieve bestemming behouden, zeker gezien de toekomstige metamorfose van de dorpskernen en omgeving. De combinatie van arbeidsmigranten met recreatie wordt niet goed gevonden. (Waterweelde triest) (Moerdijk)
 2. Huisvesting van arbeidsmigranten op camping Lanssen en eventuele uitbreiding op Hotel Port of Moerdijk wordt wel positief gevonden. (Niet teveel) Hierbij moet Hotel Port of Moerdijk wel zorgen voor beter beheer en kwaliteit. (Moerdijk)
 3. Wellicht is het klooster te transformeren voor huisvesting arbeidsmigranten (Moerdijk)
- Als mogelijke locaties in Zevenbergen worden leegstaande kantoren genoemd, evenals de Azelmakkeet (die in het verleden diende als huisvesting voor arbeiders) die nu te koop staat. Ook de locatie van tankstation Hopmans (mocht het tankstation verdwijnen) wordt genoemd. (Zevenbergen)

f) Voorbeelden goede short stay:

- De huisvesting van arbeidsmigranten in Stella Maris in Welberg wordt als positief voorbeeld gezien. (Moerdijk)
- Goede ervaringen in Nistelrode en Budel. Dit zijn grote woonlocaties buiten woonkernen (Klundert)
- In Almere hebben ze goede huisvesting, is tegenover het centraal station. Ander goed voorbeeld is Lelystad, Meijerland, ook in woonwijk (300 bedden ongeveer) (Arbeidsmigrant)
- Locatie in Nispen.

3. Welke voorwaarden willen we stellen aan realisatie van de huisvesting?

Arbeidsmigranten willen gezonde en leefbare woonomgeving met alle faciliteiten. (Zevenbergschen Hoek). Kijk naar wat je zelf zou willen. Een klein kamertje met weinig mogelijkheden is niet aantrekkelijk. (Zevenbergschen Hoek)

a) Grootschalige of kleinschalige short stay:

- Meningen verdeeld. Enerzijds de hoeveelheid arbeidsmigranten bij elkaar niet te groot, anderzijds de gedeelde opvatting dat goed toezicht en handhaving essentieel is. (Zevenbergen)
- Wat in Westland goed werkt is mix van kleinschalige oplossingen en grootschalige oplossingen. (Westland)

➤ Grootschalige short stay

- Grootschalige locatie voor huisvesting, zeker voor eerste opvang voor beheer en voorzieningen (Klundert)
- grote locatie beter (Arbeidsmigrant)
- 100, 200 of 300 man op één locatie is beter te organiseren. Veel mensen op een kleine plek krijg je sneller ruzie/drama. Eén grote locatie heb je 24/7 een aanspreekpunt. Een groot deel van die mensen komt vanuit Oost-Europa daar moet aandacht aan gegeven worden en dat moet goed gebeuren. (Klundert)
- Voorkeur voor bouwen van grotere complexen met dezelfde nationaliteiten bij elkaar en met eigen voorzieningen, zoals winkels, sportvoorzieningen etc. (Willemstad)
- Grootschalige voorzieningen aan de rand van de kern, mits goed beheerd. (Zevenbergen)

- Dan kan je een beheerder aanstellen die ervoor zorgt dat de rust en de orde wordt gehandhaafd voor bewoners zelf en voor omwonenden. Handig om één aanspreekpunt te hebben. Je kan de migranten zo ook van betere voorzieningen voorzien. (Klundert)
- Grote locatie is 100 of meer, meerdere grote complexen zijn handig. (Klundert)
- Grotere locatie heeft meer faciliteiten op het complex zelf.
- Bij grote logies-voorzieningen 1 op 5 of 1 op 4 (Noordhoek/Standdaarbuiten)

➤ *Kleinschalige short stay:*

- Kleinschaliger huisvesting heeft een wat breder draagvlak (Klundert) Graag kleinschalig, niet teveel (Moerdijk)
- Houdt er rekening mee dat niet teveel migranten bij elkaar zetten om te voorkomen dat er een 2 vorming in de bestaande cultuur dit om ze beter te laten integreren naar Nederlandse normen en waarden (chat)
- Geen grote groepen samen, want dat voorkomt integratie. (Fijnaart). Niet teveel personen bij elkaar op één hoop. Dat komt de integratie/inburgering niet ten goede (Willemstad)

b) *Kwaliteit woning*

- Goede woningen zijn belangrijk (Fijnaart) Goede kwaliteit (Moerdijk) Kwaliteit is mega belangrijk (Noordhoek/Standdaarbuiten). Geen kleine hotelkamer waar flink voor moet worden betaald (Willemstad)
- Dezelfde normen moeten gelden als voor ieder ander. Dus bij huisvesting in een hotel: voldoen aan de eisen waaraan een hotelkamer moet voldoen. Bij huisvesting in een woning: dezelfde eisen aan isolatie, voldoende ruimte etc. (Fijnaart)
- Woonruimte moet voldoen aan SNF Keurmerk (Willemstad) AKF is de ondergrens voor de agrarische sector (Noordhoek/Standdaarbuiten) Het agrarisch keurmerk voldoet (ook voor de arbeidsmigranten zelf) (Zevenbergschen Hoek)
- Meer ruimte in m2 en privacy op de kamer is wenselijk en minder algemene ruimtes (chat)
- Privé-ruimte, ruimte voor ontspanning in hun eigen privé-ruimte (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- short stay werkers komen soms alleen voor een seizoen en maken dan erg lange dagen van vaak 12 uur. Als ze terug komen in de huisvesting willen ze alleen rusten en eten. (Arbeidsmigrant)

c) *Aantal personen per kamer*

- Menswaardig, 1 persoon of stel in fatsoenlijke verblijfsruimte (Willemstad), 1 persoon of stel per woonruimte i.v.m. privacy (Willemstad), 1 persoon of stel per kamer, (Moerdijk)
- Privacy is voor de bewoners en omwonenden belangrijk. (Fijnaart)
- Ontspannen doe je alleen op je kamer en niet gezamenlijk (chat)

d) *Gemeenschappelijke voorzieningen*

- Goede voorzieningen voor vrije tijdsbesteding, (Moerdijk) Faciliteiten zijn belangrijk. (Fijnaart)
- Locaties short stay moeten beschikken over alle faciliteiten (sport, wifi etc). (Fijnaart)
- Recreatie en vertier kun je samen delen (chat)
- Verantwoordelijkheid van de werkgever. (Fijnaart)

e) *Internet*

- Goed internet is een voorwaarde. (Fijnaart) Wifi aanwezig (Willemstad). Goede internetverbinding, voor de zo belangrijke contacten met hun thuisland, familie (Noordhoek/Standdaarbuiten)

f) *Betaalbaar*

- Betaalbaar (Willemstad).
- Druk op de kosten → faciliteren huisvesting (Noordhoek/Standdaarbuiten)

- Mensen kunnen er zelf voor kiezen om een kamer aan meerdere mensen te verhuren dat het voor hun goedkoper is. (Klundert)
- De arbeidsmigranten willen best meer betalen, maar de kwaliteit moet dan in verhouding staan

g) Alleen migranten huisvesten die ook in de gemeente werken?

- Nee, dat eisen we bij Nederlanders toch ook niet? Ook de migranten zijn vrije inwoners. Als zij er voor kiezen een uur reistijd voor lief te nemen, is dat hun keuze. (Fijnaart)
- Ja, huisvesting is bedoeld voor mensen die in de gemeente werken. (Moerdijk)

h) Combineren huisvesting arbeidsmigranten met andere doelgroepen:

- Op de vraag of grootschalige short stay complexen ook gerealiseerd kunnen worden voor een andere doelgroep is de groep van mening dat dit niet de bedoeling is. (Zevenbergen)

i) Tijdelijke huisvesting:

- Voorstel van gemeente om voor 10-15 jaar voorzieningen op te gaan richten vind ik een goed voorstel. (Zevenbergschen Hoek)

4. Welke voorwaarden willen we stellen aan exploitatie en beheer van de huisvesting?

a) Services

➤ Vervoer

- Georganiseerd vervoer of een fatsoenlijke fiets beschikbaar om naar werklocatie te gaan, afhankelijk van woon-werkafstand (Willemstad)
- goede vervoersmogelijkheden (openbaar vervoer?) ook belangrijk. Soms bieden huisvesters het gebruik van een gezamenlijke auto aan, om naar een winkel te kunnen rijden. (Fijnaart)
- Grote huisvestingslocatie in Nispen met faciliteiten. In Roosendaal meer faciliteiten, daar vervoeren ze de arbeidsmigranten twee keer op een dag heen en weer naar het centrum omdat daar meer faciliteiten zijn. Daar doen ze bijv. boodschappen. (Klundert)

➤ Boodschappenservice

- één op één service verlenen, vooral in deze coronatijd bijv. boodschappenservice aanbieden. (Klundert)

b) Informatie:

- Zorg voor goede documentatie in hun taal (Noordhoek/Standdaarbuiten). Goede informatieverstrekking, (Moerdijk). Begeleiding van de medewerkers belangrijk, (Fijnaart)
- Informatie over taalcursussen, waar ze met gezondheidsproblemen terecht kunnen. (Klundert)
- Mensen moeten worden geholpen bij zorgverzekering, declaraties etc. dit hoort standaard bij uitzendbureau, gaat verder dan alleen de zorg. (Klundert)
- Arbeidsmigranten weten vaak niet de regels/gewoonten e.d. (bijv. ten aanzien van drank (in het verkeer) als ze kort hier zijn (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Verantwoordelijkheid ligt bij de huisvester (Noordhoek/Standdaarbuiten)

c) Beheer - aanspreekpunt

- Goede en duidelijke begeleiding en controle bij de bewoning van het complex (Willemstad)
- 24/7 beheer (Moerdijk). Permanent beheer van een grotere locatie essentieel (Zevenbergen). Goed beheer van het complex is een must (Willemstad)

- Een beheerder kan bijv. geluidsoverlast helpen oplossen en een beheerder kan meerdere kleine locaties bedienen (Klundert)
- Zorg voor aanspreekpunt op de locaties waar arbeidsmigranten zijn (Noordhoek/Standdaarbuiten)

5. Overige

a) Woningbouw voor andere doelgroepen

- Er dient ook woningbouw gerealiseerd te worden voor de huidige inwoners van Moerdijk. Het kan niet zo zijn dat er wel voor arbeidsmigranten huisvesting wordt gerealiseerd en niet voor inwoners uit Moerdijk. (Moerdijk)
- Veel jongeren kunnen geen huis krijgen ook senioren kunnen geen appartement krijgen, Arbeidsmigranten moeten normaal kunnen wonen en kunnen recreëren. Dus enerzijds moeten arbeidsmigranten het goed hebben, maar ook voor andere inwoners moet er rekening worden gehouden met de mogelijkheid om er te gaan wonen. (Klundert)
- Er moet onderzoek plaatsvinden naar Nederlandse mensen waar ze willen wonen en ook naar de arbeidsmigranten. (Klundert)

b) Integreren

➤ *Integratie belangrijk*

- Aandacht voor inclusiviteit (Noordhoek/Standdaarbuiten) integreren, niet “wegstoppen” (Moerdijk). Kwaliteit aan integreren binnen de samenleving. Stimuleren en helpen (Noordhoek/Standdaarbuiten). Integratie en participatie moet worden georganiseerd. (Moerdijk) Helpen met goed integreren, gebruik de mensen niet alleen als arbeidskracht om te werken (Noordhoek/Standdaarbuiten)

➤ *Rol woonkern*

- Als woonkern er mede voor zorgen dat ze meedoen in de kern, dat het inwoners van Moerdijk worden (Willemstad)
- Op dit moment nemen de meeste arbeidsmigranten die in het dorp wonen niet echt deel aan het dorpsleven. De kinderen wel. Uitdaging is hoe te zorgen dat arbeidsmigranten zich welkom voelen en daadwerkelijk mee gaan doen in de dorpsgemeenschap. (Moerdijk)
- Arbeidsmigranten moeten geholpen worden wat gebruiken en normen zijn en meegenomen worden in het dorpsleven. Doel is een goede samenleving waar arbeidsmigranten zich thuis voelen en positieve nieuwe inwoners worden van het dorp. (Moerdijk)

➤ *Type arbeidsmigrant*

- Short stay heeft de keus nog niet gemaakt of ze blijven of niet, dus integreren nog niet. Utopie dat iedereen kan, wil, moet integreren (Moerdijk)
- Mensen die voor een kortere periode komen hebben ook niet de interesse om te integreren. (Klundert)
- Vanaf mid stay geen eigen winkels/sportclubs etc., niet op complex want dat werkt integratie tegen (Moerdijk)
- Long stay medewerkers kiezen er voor langer in Nederland te blijven en willen zelf ook graag integreren. (Fijnaart)

➤ *Rol werkgever-uitzendbureau-huisvester*

- Bij integratie ligt er een rol voor de werkgever/uitzendbureaus en beheerder complex (Moerdijk)
- Ook het bedrijfsleven moet een rol in de integratie pakken, taalles moet gevolgd kunnen worden etc. (Moerdijk)

- Behandel de migrant zo normaal mogelijk. Probeer te begeleiden en help met de integratie, maar hier ligt vooral ook een belangrijke taak voor de werkgever en het uitzendbureau. (Fijnaart)

c) Taal:

- helpen met vertalen én het leren van de taal. (Fijnaart)
- Arbeidsmigranten willen vaak bij aankomst in Nederland wel Nederlandse les nemen, maar doordat ze doordeweeks lange dagen werkten en in het weekend er geen lesmogelijkheden zijn is dat moeilijk. Iedereen spreekt ook Engels in Nederland en wil graag helpen als ze een woord niet weet, daardoor is het ook minder nodig om Nederlands te leren. (Arbeidsmigrant)

d) Kansen:

- Het huisvesten van arbeidsmigranten biedt vooral voor de kleine kernen kansen voor het voorzieningenniveau. (Zevenbergen)
- Daarnaast is het ook een verrijking van de cultuur. (Zevenbergen)

e) Suggesties voor beter draagvlak:

- Werkgroep per kern, waarin allerlei disciplines deelnemen, zoals bewoners, verenigingen en clubs, scholen etc. (Willemstad)
- Werken met burgerpanels (Willemstad)
- Zorg dat je in contact blijft en dat je de angsten die er leven toch bespreekbaar maakt (Klundert)
- Draagvlak creëren, mensen komen hier niet alleen om geld te verdienen en ze voldoen ook aan een bepaalde vraag van ons. (Klundert)
- Communicatie is het belangrijkste, duidelijk plan, duidelijke strategie (Klundert)

f) Eigen verantwoordelijkheid arbeidsmigranten:

- Migranten zouden zelf ook actiever moeten aangeven dat ze langer willen blijven, zodat ze beter geholpen kunnen worden in het vinden van de juiste huisvesting. (Fijnaart)
- De mensen die er nu zitten werken heel hard, maar we zien ze verder niet. (Zevenbergschen Hoek)
- Nieuwe Moerdijkers? Dan is inburgering belangrijk Voorbeeld: kind wordt niet opgehaald van school, onduidelijk waarom. Afspraken nodig! Dorp of stad maakt vaak niet uit (Moerdijk)
- "Liefde" moet van twee kanten komen. Mensen moeten zelf ook de knop omzetten en we moeten ze helpen bij de mogelijkheden (Noordhoek/Standdaarbuiten)

g) Gemeente

- Wat kan de gemeente aanbieden aan de ondernemers in het buitengebied, bijvoorbeeld versoepeling van regels. (Zevenbergschen Hoek). Bedrijven hebben veel arbeidsmigranten in dienst. Verzoeken bij de gemeente om huisvesting op hun eigen terrein. Gemeente verleend (vaak) geen medewerking (Planologische afwegingen?) (Noordhoek/Standdaarbuiten) Huisvesten op eigen terrein is wel mogelijk. Gemeente kan wel meegaan met de vergunning (ruimtelijke onderbouwing) (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Nu worden tijdelijke vergunningen verleend voor max 10 jaar. Dit is te kort om een investering terug te verdienen. Er moeten permanentere oplossingen komen, waarbij voor de gebouwen een tweede leven mogelijk is.
- Gemeente moet faciliteren in het maken van huisvesting. De gemeente hoeft niet mee te financieren, maar ze moeten wel meedenken waar en hoe het kan. Gemeente moet faciliteren, meebetalen is een ander onderwerp. Regiefunctie ligt bij uitzendbureau of huisvester, daarnaast heb je medewerking van de gemeente nodig. (Klundert)

h) Werkgevers:

- De industrie zou een voorbeeld moeten nemen aan de agrariërs (hoe zij dit oplossen) (Noordhoek/Standdaarbuiten)

- Westland heeft eigen register van bonafide werkgevers waarmee men zaken wil doen.
- Waar wil je wonen is vaak niet aan de orde, werkgever bepaalt woonplaats (FNV)
- Vanuit de werkgevers zijn er scherpe tarief onderhandelingen, zij kijken niet naar het menswaardige (Noordhoek/Standdaarbuiten)

i) Ontwikkelaar – verantwoordelijkheid huisvesting

- Grotere complexen door bijv. woningstichting laten regelen en beheren. Niet door commerciële huisvesters die geld willen verdienen (Willemstad)
- Woonkwartier geeft aan dat zij niet met short stay bezig is.
- Als de werkgever verantwoordelijk is, hoe voorkom je dan uitbuiting? Conflict met uitzendbureau betekent einde huisvesting (chat)
- Verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij uitzendbureau, maar ook het bedrijf moet er goed bij betrokken zijn. Het is een over en weer. Jouw werkwijze moet ook bij bedrijven leven. Huisvesters, bedrijven die arbeidsmigranten nodig hebben en gemeente (goede beleidskaders) moeten goed samenwerken en communiceren. Regiefunctie ligt bij uitzendbureau of huisvester, (Klundert)
- Iedereen is verantwoordelijk in de keten (Noordhoek/Standdaarbuiten)

j) Registratie

- We moeten beter in beeld kijken hoe de populatie eruit ziet. Zodat we het probleem ook beter in kaart kunnen brengen. Registratie zou beter moeten. (Zevenbergschen Hoek)
- registratie in RNI kun je stimuleren door voor de personen die ingeschreven staan geen toeristenbelasting te heffen (en voor wie niet ingeschreven is wel). (Westland)

k) Arbeidsmigranten

- Er zijn 3 verschillende groepen: mensen die nog even pensioen aan willen vullen; arbeidsmigranten die zich hier willen vestigen; arbeidsmigranten die in een paar jaar hier veel geld willen verdienen en vervolgens in Polen een leven opbouwen (Zevenbergschen Hoek)
- Arbeidsmigrant: arbeidsmigranten hoef je niet bang voor te zijn. Ze komen met een goede bedoeling. (Klundert)
- Arbeidsmigranten zijn op allerlei niveaus werkzaam (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Het is moeilijk een regulier huis te huren. Zijn vaak niet beschikbaar, of eigenaar wil niet verhuren uit angst voor overlast. (Arbeidsmigrant)
- Huizen worden soms veel te duur verhuurd, daarom moeten arbeiders met meerderen het huis delen. Anders niet betaalbaar. (Arbeidsmigrant)
- Woonlocatie is afhankelijk van het uitzendbureau die bepaald waar gewoond wordt. (Arbeidsmigrant)

6. Mid stay

- Zodra het mid stay en long stay zou kunnen worden, moeten we daar gebruik van maken en zijn arbeidsmigranten een aanwinst in wat zij meebrengen vanuit hun eigen cultuur. (Zevenbergen)
- Voor long stay is men vaak aangewezen op huursector maar daar heeft men dan vaak onvoldoende inschrijftijd voor. Dus voor de tussenliggende periode moet je iets hebben anders ben je ze kwijt. (Zevenbergschen Hoek)
- De behoefte van mid-stay is anders. Zij doen vaak een “snuffelstage”, blijven ze wel/niet hier wonen (Noordhoek/Standdaarbuiten). Medewerkers weten vooraf vaak niet hoe lang ze willen blijven. Mid stay is wel de lastigste groep. (Fijnaart)
- Mid stay is de vraag of dat in een gemeente als Moerdijk past. Moerdijk is te klein voor oplossen mid stay. (Fijnaart)

➤ *Locatie*

- Bouwlocaties binnen de kernen, vb. in de vorm van Tiny Houses. Is een tijdelijk iets, maar moet de kwaliteit van wonen hebben. Integreren met de huidige inwoners, kan een belangrijke factor zijn (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Niet te ver buiten het dorp (Moerdijk)

➤ *Woningtype*

- Flexwonen (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Tiny Houses zijn menswaardiger dan 3 of 4 mensen op 1 kamer (ophokken) Tiny Houses, welke later ook nog gebruikt kunnen worden voor andere doeleinden. (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Inwoner pleit voor Tiny-house constructie, jong, oud, arbeidsmigrant allemaal recht op een 'normaal' leven (Moerdijk). Denk eens aan tiny house (Zevenbergschen Hoek)
- Mid stay groep zou beter ook in een reguliere woning wonen. (Fijnaart)

➤ *Combinatie met andere spoedzoekers*

- In samenwerking met woningcorporaties? (Noordhoek/Standdaarbuiten)
- Long- en mid stay wordt gelijk behandeld met andere woningzoekenden. Voor de tijdelijke huisvesting geldt dat het niet alleen om arbeidsmigranten gaat maar bijv. ook om mensen die gescheiden zijn. Tijdelijke huisvesting vraagt om andere woonvormen dan een permanent verblijf. (Woonkwartier)
- Inwoners geven aan eind vorig jaar een plan voor 20 woningen aan de Julianastraat te hebben ingediend. Hier zou een mooie combinatie te maken zijn van huisvesting van starters uit Moerdijk en arbeidsmigranten (Moerdijk)

➤ *Voorzieningen*

- Vanaf mid stay geen eigen winkels/sportclubs etc., niet op complex want dat werkt integratie tegen (Moerdijk)

7. Long stay

➤ *Locatie*

- Bij long stay is integratie in woonomgeving noodzakelijk, dus verspreiden over de kernen. Daarbij de grootte van de kern meewegen. (Fijnaart)
- Arbeidsmigranten die langer blijven (mid stay en long stay) juist in een kern en in een woning huisvesten. Dan kunnen ze veel beter integreren. (Klundert)

➤ *Woning*

- Mooiste zou zijn dat als men hier wil blijven wonen, dat men dan naar reguliere woningen gaat. Als het om gezinnen gaat, krijg je op die manier veel meer integratie. (Zevenbergschen Hoek)
- Liever geen nieuwbouw voor deze groep. (Fijnaart)

➤ *Extra woningbouw*

- 2 arbeidsmigranten vast in dienst van rond de 25 en dat zijn ook starters. Die willen zich het liefste dicht bij hun werk vestigen, maar lopen tegen hetzelfde probleem aan als de andere woningzoekenden dat er niets te krijgen is (Zevenbergschen Hoek)
- met migranten erbij zal er meer woningbouw nodig zijn (Moerdijk)
- bij bouwen voor mid- en long stay: 50 % extern en 50 % Moerdijkers (Moerdijk)

➤ *Voorzieningen*

- Bij long stay zijn de medewerkers zelf verantwoordelijk voor de faciliteiten en moeten ze ook de bestaande faciliteiten in de kern gebruiken (Fijnaart)

➤ *Kansen*

- permanente vestiging biedt ook kansen voor voorzieningen, zoals school en verenigingsleven. (Zevenbergschen Hoek)

8. Fruittelers (6-8 weken)

➤ *Regelgeving en Financiële haalbaarheid*

- Huisvesting op camping was prima maar mag niet meer in Drimmelen. (Zevenbergschen Hoek)
- Kosten units zijn knelpunt voor huisvesting op eigen terrein (Zevenbergschen Hoek)
- Indien units verplicht blijven, voor betaalbaarheid mogelijkheden om buiten seizoen verhuur aan andere doelgroepen mogelijk maken. Zorg dat bij agrariërs jaarrond gebruik gemaakt kan worden van voorzieningen (Zevenbergschen Hoek)
- tijdelijke huisvesting niet jaarrond is ontzettend duur. Zouden we gebruik mogen maken van elkaars faciliteiten (als de oogstperiodes niet overlappen), zodat je het efficiënter in kunt zetten? (Zevenbergschen Hoek)

➤ *Kwaliteitseisen*

- Polen hechten veel waarde aan privacy. (Zevenbergschen Hoek)
- Hoeft geen luxe te zijn, maar wel schoon en goede voorzieningen. (Zevenbergschen Hoek)
- Zorg voor relatief eenvoudige, praktische, betaalbare oplossing. (Zevenbergschen Hoek)
- Nette caravans prima voor 6-8 weken (Zevenbergschen Hoek)
- Ik werk nu met caravans en ik wil best een stap zetten en ben bereid te investeren, maar dan moet ik wel weten waar ik aan toe ben. We moeten een modus zien te vinden wat betaalbaar is en wat aan de eisen (schoon, veilig, menswaardig) voldoet. (Zevenbergschen Hoek)
- Zijn werknemers geven aan dat ze niet meer komen als ze in groot polenhotel moeten verblijven. Dat heeft ook te maken met beheer (Zevenbergschen Hoek)

➤ *Gemeente*

- Agrariërs in ZH en Langeweg hebben op eigen terrein geregeld. Gemeente moet kijken hoe daarin tegemoet te komen. Het gaat om mensen die hier al jaren komen. (Zevenbergschen Hoek)
- Kijkt de gemeente anders tegen huisvesting op eigen terrein dan ten opzichte van industrie? (Zevenbergschen Hoek)
- Rapport van Roemer zegt dat het niet de voorkeur heeft om arbeidsmigranten bij de werkgever te huisvesten omdat dat een machtsrelatie kent. Benieuwd hoe de gemeente daarin staat. Bij telers zijn de relaties over het algemeen goed tot zeer goed. (Zevenbergschen Hoek)

9. Kamergewijze verhuur:

- Waarom willen we niet dat meerdere migranten in een huis mogen wonen. Dat vinden we in Nederland bij studenten toch ook normaal? Waarom willen we dat niet voor migranten? Studenten hebben keuze, migranten vaak niet. Arbeidsmigrant: Studenten hebben vaak dezelfde leeftijd, maar bij migranten is er veel verschil in leeftijd. Dat geeft problemen bij gezamenlijk huisvesten. Optie om locatie te verdelen voor leeftijdsgroepen? (Fijnaart)
- Er wordt vooral overlast ervaren van huizen in een woonwijk waarin een aantal arbeidsmigranten woont. Daarvan werd een aantal voorbeelden genoemd. (Zevenbergen)
- arbeidsmigranten worden gehuisvest vaak in verwaarloosde woningen (Klundert)

➤ *Handhaven en voorkomen*

- Kamergewijze verhuur in gewone woningen moet gehandhaafd gaan worden. (Moerdijk)
- Er blijft een markt om short stay in kamerverhuur met te veel mensen te plaatsen. Je zal daar dus ook beleid op moeten maken. (Klundert) Arbeidsmigranten zijn een behoorlijk verdienmodel (kamerverhuur), dat wil niet iedereen zomaar opgeven. (Zevenbergen)
- voorkomen dat ze in de particuliere huisvesting gaan zitten, want daar is het toezicht slecht. (Klundert)